

UMOWA

między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Republiką Włoską o pomocy sądowej oraz o uznawaniu i wykonywaniu wyroków w sprawach cywilnych,

podpisana w Warszawie dnia 28 kwietnia 1989 r.

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 28 kwietnia 1989 r. została podpisana w Warszawie Umowa między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Republiką Włoską o pomocy sądowej oraz o uznawaniu i wykonywaniu wyroków w sprawach cywilnych w następującym brzmieniu:

UMOWA

między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Republiką Włoską o pomocy sądowej oraz o uznawaniu i wykonywaniu wyroków w sprawach cywilnych

Rada Państwa Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej
i Prezydent Republiki Włoskiej

dążąc do ułatwienia w stosunkach między obydwoimi Państwami stosowania niektórych postanowień Konwencji dotyczącej procedury cywilnej, podpisanej w Hadze dnia 1 marca 1954 r., pragnąc rozwijać współpracę w dziedzinie pomocy

sądowej w sprawach cywilnych oraz uregulować uznawanie i wykonywanie wyroków, postanowili zawrzeć niniejszą umowę i w tym celu wyznaczyli swoich pełnomocników:

Rada Państwa Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej:
Łukasza Balcera, Ministra Sprawiedliwości
Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej,

Prezydent Republiki Włoskiej:
Giuliano Vassalli, Ministra Łaski i Sprawiedliwości
Republiki Włoskiej,

którzy po wymianie swoich pełnomocnictw, uznanych za dobre i sporządzone w należytej formie, zgodzili się na następujące postanowienia:

Część I

POSTANOWIENIA OGÓLNE

Artykuł 1

Zakres stosowania

Postanowienia niniejszej umowy stosuje się do wszystkich zagadnień regulowanych przez prawo cywilne, łącznie z prawem handlowym, prawem rodzinnym i prawem pracy.

Artykuł 2

Ochrona prawna

1. Obywatele jednej ze Stron korzystają na terytorium drugiej Strony w zakresie praw osobistych i majątkowych z takiej samej ochrony prawnej jak obywatele tej Strony.

2. Obywatele jednej ze Stron mają dostęp do organów sądowych drugiej Strony w celu dochodzenia i obrony swych praw oraz interesów na tych samych warunkach co obywatele tej Strony.

Artykuł 3

Zwolnienie od zabezpieczenia kosztów procesu

1. Na obywateli mających miejsce zamieszkania lub pobytu na terytorium jednej ze Stron, którzy wszczynają postępowanie lub występują w charakterze interwenientów przed sądem drugiej Strony, nie można nakładać żadnego obowiązku zabezpieczenia na koszty procesu z tego powodu, że są cudzoziemcami albo nie mają miejsca zamieszkania lub pobytu na terytorium tej Strony.

2. Sąd, który rozpatruje wniosek o wykonanie wyroku nakazującego osobie zwolnionej od zabezpieczenia kosztów procesu zwrot kosztów procesu, ogranicza się do ustalenia, że wyrok ten jest prawomocny.

Artykuł 4

Zwolnienie od kosztów sądowych i bezpłatne zastępstwo procesowe

1. Obywatele jednej ze Stron korzystają na terytorium drugiej Strony ze zwolnienia od kosztów sądowych i bezpłatnego zastępstwa procesowego na tych samych warunkach i w tym samym zakresie co obywatele tej Strony.

2. Obywatele jednej ze Stron korzystają na terytorium drugiej Strony ze zwolnienia od opłat i kosztów sądowych oraz innych ułatwień przewidzianych przez prawo na tych samych warunkach i w tym samym zakresie co obywatele tej ostatniej Strony.

3. Ułatwienia przewidziane w ustępach poprzednich, jeżeli zależą od sytuacji osobistej lub majątkowej wnioskodawcy, przyznawane są na podstawie zaświadczenia wydanego przez właściwy organ tej Strony, na której terytorium wnioskodawca ma miejsce stałego pobytu. Jeżeli wnioskodawca nie ma miejsca stałego pobytu na terytorium żadnej ze Stron, zaświadczenie takie wydaje organ właściwy Strony, której jest on obywatelem w rozumieniu jej prawa.

Artykuł 5

Zwolnienie od legalizacji

Oryginały lub uwierzytelnione odpisy akt, dokumentów i tłumaczenia zwolnione są od legalizacji.

Artykuł 6

Osoby prawne

Postanowienia niniejszej umowy dotyczące obywateli jednej ze Stron stosuje się odpowiednio do osób prawnych mających siedzibę na terytorium drugiej Strony, utworzonych zgodnie z jej prawem.

Część II

POMOC SĄDOWA

Artykuł 7

Przedmiot pomocy

Każda Strona, zgodnie z postanowieniami niniejszej umowy, zobowiązuje się na wniosek do:

- a) udzielania drugiej Stronie pomocy przez wykonywanie czynności sądowych, a w szczególności dokonywanie doręczeń, przesłuchiwanie stron, świadków i biegłych oraz przeprowadzanie innych dowodów;
- b) udzielania drugiej Stronie informacji dotyczących ustawodawstwa i orzecznictwa;
- c) przekazywania drugiej Stronie odpisów zupełnych i odpisów skróconych z akt stanu cywilnego, niezbędnych dla postępowania sądowego, z zachowaniem ograniczeń przewidzianych w prawie Strony wezwanej.

Artykuł 8

Odmowa udzielenia pomocy

Pomocy nie udziela się, jeżeli wykonanie wniosku mogłoby naruszyć suwerenność Strony wezwanej, stanowić groźbę dla jej bezpieczeństwa lub pozostawać w sprzeczności z jej porządkiem publicznym.

Artykuł 9

Tryb porozumiewania się

Organami właściwymi do porozumiewania się w rozumieniu niniejszej umowy są ze strony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej Ministerstwo Sprawiedliwości, a ze strony Republiki Włoskiej — Ministerstwo Łaski i Sprawiedliwości.

Nie wyłącza to drogi dyplomatycznej.

Artykuł 10

Języki

1. Wnioski o udzielenie pomocy przesyła się z tłumaczeniem na język Strony wezwanej. Jeżeli dołączone do wniosku akta i dokumenty nie są sporządzone w języku Strony wezwanej, załącza się ich tłumaczenie na język tej Strony. Zgodność tłumaczenia powinna być uwierzytelniona przez przedstawiciela dyplomatycznego lub urzędnika konsularnego albo przez tłumacza przysięgłego lub przez jakąkolwiek inną osobę do tego upoważnioną na terytorium każdej z Umawiających się Stron.

2. Pisma dotyczące wykonania pomocy przekazuje się Stronie wzywającej w języku Strony wezwanej.

3. Wnioski o informacje dotyczące ustawodawstwa i orzecznictwa sporządza się w języku Strony wezwanej; również odpowiedzi udziela się w języku Strony wezwanej.

Artykuł 11

Koszty

Udzielenie pomocy nie może powodować zwrotu kosztów. Jednakże Strona wezwana ma prawo do zwrotu wydatków poniesionych na biegłych, świadków i tłumaczy, jak również kosztów wykonania wniosków o przeprowadzenie dowodów lub dokonanie doręczeń z zachowaniem szczególnej formy, przewidzianej w artykule 13 ustępie 1 niniejszej umowy.

Artykuł 12

Wnioski o przeprowadzenie dowodów

1. Wniosek o przeprowadzenie dowodów powinien zawierać następujące dane:

- a) oznaczenie sądu wzywającego;
- b) oznaczenie sądu wezwanego, jeśli to możliwe;
- c) określenie sprawy, której wniosek dotyczy;
- d) dane co do tożsamości i adresy stron oraz ich przedstawicieli;
- e) określenie przedmiotu wniosku oraz czynności, które należy wykonać;
- f) inne wskazówki przydatne przy wykonywaniu czynności wymienionych we wniosku.

2. Jeżeli przedmiotem wniosku o przeprowadzenie dowodów jest przesłuchanie osób, wniosek powinien ponadto zawierać dane co do ich tożsamości, adresy oraz pytania, jakie należy im zadać.

Artykuł 13

Wykonanie wniosku o przeprowadzenie dowodów

1. Przy wykonywaniu wniosku o przeprowadzenie dowodów stosuje się prawo Strony wezwanej. Jeżeli Strona wzywająca wnosi o zachowanie szczególnej formy przy wykonaniu, Strona wezwana uwzględnia ten wniosek, jeżeli nie jest on sprzeczny z jej prawem.

2. Jeżeli dane oraz informacje przekazane przez Stronę wzywającą okażą się niewystarczające do wykonania wniosku o przeprowadzenie dowodów, Strona wezwana, w miarę możliwości, podejmie niezbędne działania w celu ich uzupełnienia.

3. Na wniosek Strony wzywającej Strona wezwana zawiadamia ją z odpowiednim wyprzedzeniem o miejscu i dacie wykonania czynności objętych wnioskiem o przeprowadzenie dowodów. Przedstawiciele organu sądowego oraz strony procesowe mogą być obecne przy wykonywaniu czynności, jeśli nie jest to sprzeczne z prawem Strony wezwanej.

4. Jeżeli dokonanie żądanych czynności okazało się niemożliwe lub napotyka przeszkody, zawiadamia się o tym Stronę wzywającą ze wskazaniem przyczyny niewykonania wniosku.

Artykuł 14

Doręczanie pism

1. Do doręczenia pism mają zastosowanie ustępy 1, 2 i 4 artykułu 13 niniejszej umowy.

2. Dowodem doręczenia jest poświadczenie odbioru, opatrzone datą i podpisane przez adresata oraz przez osobę, która pismo doręczyła, albo zaświadczenie właściwego organu, zawierające dane o osobie, która pismo odebrała, datę, miejsce i sposób doręczenia. Jeżeli adresat odmawia przyjęcia pisma, należy zamieścić w zaświadczeniu stosowną o tym wzmiankę.

Artykuł 15

Stawiennictwo osób

1. Jeżeli przedmiotem wniosku jest doręczenie wezwania do stawiennictwa na terytorium Strony wzywającej, Strona wezwana nie może stosować sankcji ani środków przymusu wobec świadka lub biegłego, którzy nie zastosują się do wezwania.

2. Świadczeniowi lub biegłemu należy się zwrot kosztów podróży, jak również inne należności przewidziane przez prawo Strony wzywającej.

3. W przypadkach, w których przedmiotem wniosku jest wezwanie osoby do stawiennictwa na terytorium Strony wzywającej, osoba wezwana, jeżeli się stawia, nie może być ścigana, sądzona, aresztowana w celu wykonania kary ani nie można do niej stosować jakichkolwiek innych środków ograniczenia jej wolności osobistej, za czyny popełnione przed jej przybyciem na terytorium Strony wzywającej.

4. Postanowienia ustępu 3 nie stosuje się, jeżeli osoba, która się stawiała, mając ku temu możliwość nie opuściła terytorium Strony wzywającej w ciągu piętnastu dni od chwili, w której organ właściwy oznajmił, że jej obecność nie jest konieczna, albo kiedy po jego opuszczeniu dobrowolnie tam powróciła.

5. Postanowienie ustępu 3 w zakresie zakazu ścigania i sądenia nie stoi na przeszkodzie prowadzeniu sądowego postępowania zaocznego, jeżeli znane jest ono prawu Strony wzywającej.

Część III

UZNAWANIE I WYKONYWANIE WYROKÓW

Artykuł 16

Prześlanki

Wyroki wydane przez sądy każdej Strony w sprawach cywilnych oraz postanowienia dotyczące odszkodowania lub zwrotu mienia, zawarte w wyrokach karnych, są uznawane i podlegają wykonaniu na terytorium drugiej Strony, jeżeli spełnione są następujące warunki:

- a) wyrok został wydany przez sąd właściwy, zgodnie z artykułem 17 niniejszej umowy;
- b) gdy postępowanie toczyło się zaocznie, pozwany został prawidłowo zawiadomiony lub był prawidłowo reprezentowany zgodnie z prawem Strony, na której terytorium wyrok został wydany;

- c) wyrok jest prawomocny zgodnie z prawem Strony, na której terytorium został wydany;
- d) wyrok nie jest sprzeczny z innym wyrokiem wydanym między tymi samymi stronami i dotyczącym tego samego przedmiotu przez sąd Strony, na której terytorium żąda się uznania;
- e) przed sądem Strony, na której terytorium żąda się uznania, nie toczy się postępowanie w sprawie o to samo roszczenie między tymi samymi stronami, wszczęte przed wniesieniem pozwu do sądu, który wydał wyrok będący przedmiotem postępowania o uznanie;
- f) wyrok nie jest sprzeczny z porządkiem publicznym tej Strony, na której terytorium wnosi się o uznanie.

Artykuł 17

Właściwość

Sąd, który wydał wyrok, uważa się za właściwy w rozumieniu artykułu 16 litera a), jeżeli spełniony zostanie jeden z następujących warunków:

- a) w chwili wytoczenia powództwa pozwany miał miejsce zamieszkania lub pobytu na terytorium Strony, której sąd wydał wyrok;
- b) pozwanie dotyczy sporu związanego z działalnością o charakterze handlowym, przemysłowym lub innego rodzaju, która miała miejsce na terytorium tej Strony;
- c) pozwany poddał się wyraźnie jurysdykcji sądu tej Strony, z zastrzeżeniem, że nie sprzeciwia się temu prawo tej Strony, na której terytorium wnosi się o uznanie;
- d) pozwany wdał się w spór co do istoty sprawy, nie podnosząc zarzutu w przedmiocie jurysdykcji;
- e) w sprawach dotyczących zobowiązań z umów zobowiązanie będące przedmiotem sporu zostało wykonane lub miało być wykonane na terytorium Strony, której sąd wydał wyrok;
- f) w sprawach dotyczących zobowiązań pozaukładowych zdarzenie będące źródłem zobowiązania miało miejsce na terytorium tej Strony;
- g) w sprawach o roszczenia alimentacyjne wierzyciel w chwili wytoczenia powództwa miał miejsce zamieszkania lub pobytu na terytorium tej strony;
- h) w sprawach spadkowych zmarły był w chwili śmierci obywatelem tej Strony, której sąd wydał wyrok lub na której terytorium miał swe ostatnie miejsce zamieszkania;
- i) przedmiotem sporu było prawo rzeczowe na nieruchomości położonej na terytorium tej Strony, której sąd wydał wyrok.

Artykuł 18

Wymagane dokumenty

Strona, która wnosi o uznanie i wykonanie wyroku, powinna przedstawić:

- a) uwierzytelniony i zupełny odpis wyroku;
- b) dokument stwierdzający, że wyrok jest prawomocny i podlega wykonaniu;

- c) jeżeli postępowanie toczyło się zaocznie, dokument stwierdzający, że pozwany został prawidłowo zawiadomiony o postępowaniu, chyba że wynika to z samego wyroku;
- d) dokument stwierdzający, że osoba nie mająca zdolności procesowej była należycie zastąpiona, chyba że wynika to z samego wyroku;
- e) uwierzytelnione zgodnie z artykułem 10 ustępem 1 niniejszej umowy tłumaczenie wyroku i dokumentów wyżej wymienionych na język tej Strony, na której terytorium wnosi się o uznanie lub wykonanie.

Artykuł 19

Ugody sądowe

1. Akty notarialne oraz ugody zawarte przed sądem w toku postępowania cywilnego, stanowiące tytuł egzekucyjny na terytorium jednej ze Stron, są uznawane i zezwala się na ich wykonywanie na terytorium drugiej Strony, jeżeli nie zawierają postanowień sprzecznych z porządkiem publicznym Strony, na której terytorium wnosi się o uznanie lub wykonanie.

2. Strona żądająca uznania lub wykonania powinna przedstawić uwierzytelniony odpis umowy lub ugody i dokument stwierdzający, że stanowią one tytuł egzekucyjny, oraz powinna dołączyć tłumaczenie uwierzytelnione zgodnie z artykułem 10 ustępem 1 niniejszej umowy na język Strony, na której terytorium wnosi się o uznanie lub wykonanie.

Artykuł 20

Postępowanie

1. W postępowaniu o uznanie i wykonanie wyroków, aktów notarialnych oraz ugód sądowych każda ze Stron stosuje własne prawo.

2. Sąd, który orzeka o uznaniu lub wykonaniu, ogranicza się do ustalenia, czy warunki przewidziane w niniejszej umowie zostały zachowane.

Część IV

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Artykuł 21

Ratyfikacja i wejście w życie

1. Umowa niniejsza podlega ratyfikacji i wejdzie w życie pierwszego dnia drugiego miesiąca następującego po wymianie dokumentów ratyfikacyjnych, która nastąpi w Rzymie.

2. Umowa niniejsza zawarta jest na czas nie określony. Każda ze Stron może ją wypowiedzieć w każdej chwili; wypowiedzenie nabierze skutków prawnych pierwszego dnia szóstego miesiąca następującego po tym miesiącu, w którym druga Strona otrzyma odnośną notyfikację.

Sporządzono w Warszawie dnia 28 kwietnia 1989 r. w dwóch egzemplarzach, każdy w językach polskim i włoskim, przy czym oba teksty mają jednakową moc.

Z upoważnienia
Polskiej Rzeczypospolitej
Ludowej
Łukasz Balcer

Z upoważnienia
Prezydenta
Republiki Włoskiej
Giuliano Vassalli

- Po zaznajomieniu się z powyższą umową w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej oświadczam, że:
- została ona uznana za słuszną zarówno w całości, jak i każde z postanowień w niej zawartych,
 - jest przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona,
 - będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie dnia 27 lutego 1990 r.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *W. Jaruzelski*

L. S.

Minister Spraw Zagranicznych: *K. Skubiszewski*